

Kamenjar

Kumrovec: Sjećanje na 5000 osoba koje su komunističke vlasti pogubile nakon rata
 Objavio/la: [Veronika S](#) Nadnevak: Lipanj 15, 2015

Foto: Jošt Gantar

U Bistrici ob Sotli, nadomak Kumrovca pokopane su hrvatske žrtve poubijane bez suda i presude od jugoslavenske vojske 1945. godine. Procjena je da se u 12 masovnih grobnica nalazi oko pet tisuća žrtava.

To su zločini za koje nitko nije odgovarao. Kao plod nastojanja skupine Hrvata i Slovenaca te tadašnjeg župnika u Zagorskim Selima Milana Juranića, postavljena je 2008. godine zajednička spomen ploča za svih približno 5000 žrtava na mjesnom groblju u Bistrici ob Sotli, s križem, hrvatskim grbom i tekстом „Nadomak nam drage domaje, suze tek gorke paše, dok okrutna ruka bez duše, skonča živote naše. Molite za nas i oprost naših i njihovih grijeha. U spomen na nedužne žrtve poraća zarobljene hrvatske vojnike i civile iz kolona Križnoga puta, koji su tijekom svibnja i lipnja 1945. pogubljeni na području mjesta Sv. Petar pod Gorami“.

Ove subote, u popodnevrim satima u kapeli Sv. Roka u Kumrovcu, održana je misa za stradalnike Križnog puta, uglavnom Hrvata, koji su u svibnju i lipnju 1945. pogubljeni nedaleko Kumrovca u Bistrici ob Sotli. Misu je predvodio msgr. Lovro Cindori, nekadašnji dugogodišnji bistrički župnik, u prisustvu župnika Šengula Dragutina, velečasnog Damiana iz obližnje župe Bistrica ob Sotli (ranije Sveti Peter) i svećenika iz dekanata.

Jugoslavenska vojska pobila je tisuće stradalnika 1945. bez presude

Dekan župe, **Milan Juranić** održao je uvodni govor u kojem je rekao da molimo za one koji su stradali jer mi imamo osjećaj i ljubavi prema svojim ali isto tako osjećaj za pravdu i pravednost.

„Ja sam seljačko dijete i ja dobro znam da ako vinograd ne okopavate, ne špricate ne porezujete, zabadava ćete na jesen doći nešto ubrati. Mnogi naši sugrađani misle da će naša domovina samo tako rasti, rastu koprive raste drač ali ništa drugo i plemenito ne bez muke i bez truda i bez rada“, poručio je.

Ova misa imala je više nakana, ponajprije za sve stradalnike koji su dali svoj život za lijepu našu u bilo kojem razdoblju povijesti posebno u 20. stoljeću iza II. sv. Rata i '90-ih godina te u čast svetom Antunu Padovanskom. Misi su nazočili i predstavnici Hrvatskog žrtvoslovnog društva i udruge Macelj 1945. Cijela misa protekla je uz obilje domoljubnih pjesama.

Općina Bistrica ob Sotli – foto: Jošt Gantar

U **Bistrici ob Sotli** pokopane su hrvatske žrtve poubijane bez suda i presude od jugoslavenske vojske 1945. godine. Procjena je da se u 12 masovnih grobnica nalazi oko pet tisuća žrtava. To su zločini za koje nitko nije odgovarao. Kao plod nastojanja skupine Hrvata i Slovenaca te tadašnjeg župnika u Zagorskim Selima Milana Juranića, postavljena je 2008. godine zajednička spomen ploča za svih približno 5000 žrtava na mjesnom groblju u Bistrici ob Sotli, s križem, hrvatskim grbom i tekstom „Nadomak nam drage domaje, suze tek gorke paše, dok okrutna ruka bez duše, skonča živote naše. Molite za nas i oprost naših i njihovih grijeha. U spomen na nedužne žrtve poraća zarobljene hrvatske vojnike i civile iz kolona Križnoga puta, koji su tijekom svibnja i lipnja 1945. pogubljeni na području mjesta Sv. Petar pod Gorami“.

Voda iz bunara bila je krvava

Prenosimo nekoliko svjedočanstava ovih partizanskih pokolja na području Šenpetera (Bistrica ob Sutli)

„Nevjerica, šok, užas i mučnina navirali su radnicima sredinom g. 1978. dok su iskopavali temelje za novu osnovu školu u Bistrici ob Sotli, malenom slovenskom mjestu u pokrajini Štajerskoj, u susjedstvu hrvatskih Zagorskih Sela i Kumrovca. Na pitomome brijegu u središtu sela, na kojemu je trebalo niknuti zdanje u kojemu će slovenski mališani stjecati znanje i radne navike, bezbrižno se prepuštati dječjim igrama i sportskim aktivnostima, iz zemlje su izvirivale kosti, razbijene lubanje,

žice, ostaci ljudskih tijela, neraspadnuti dijelovi odjeće i obuće, raznovrsni predmeti. Prizor je bio toliko jezovit da je jedan od radnika istoga trenutka napustio gradilište izjavivši da se više neće vratiti ni po cijenu otkaza. No, politički su moćnici hladnokrvno odlučili da se radovi nastave i da se sagradi planirana škola koja će nositi ime Marije Broz, majke ‘najvećeg sina svih naroda i narodnosti’ u ondašnjoj Jugoslaviji – Josipa Broza Tita, njihove sumještanke“.

Pokojni Jože Hohnjec upozoravao je mještane da ne koriste vodu iz pokrajnjega bunara jer je smrdljiva i pomalo krvava. On je pričao kako je sam nekoliko tjelesa zagrnulo na livadi jer su van iz zemlje stršale ruke ili noge koje su glodale lisice. Mještani dugo vremena nisu koristili tu vodu jer je i Cecilija Augustinčić, koja se vratila doma u jesen 1945. također svjedočila o sukrvici u bunaru. Rajmond Klakočar je s ocem nakon rata kopao jarak za otjecanje vode, ali su i oni iskopali ‘kosti, cipele i pokoju krpu od odijela’. Dakako sve su ponovno zagrnuli. Više svjedoka je potvrdilo da su tijekom gradnje škole odvozili zemlju na Kunerjevu livadu u Zagaju u kojoj je bilo puno kostiju, mnoge od njih svezane raznobojnom žicom crvenom, zelenom, sivom, plavom i crnom.

Paralizirajući užas

Svjedočenje Hrvata unovačenog u jugoslavensku vojsku koji je određen za pratnju pri likvidacijama kod Bistrice ob Sotli.

„Na jednom mjestu je desetar zastao i tada smo odnekud pokupili skupinu golih ljudi vezanih ruku – dvoje po dvoje. Uz napomenu da su to ‘tvoji ustaše’ kako mi je rekao desetar, povelili smo ih prema mjestu gdje se čula pucnjava i histerična vika nekih žena. Približili smo se tom mjestu i svoju skupinu priključili smo podužoj koloni također vezanih ljudi koji su već ondje stajali. Tada sam vidio da se kolona postrojila uz rub dubokoga jarka koji nam je bio s desne strane na kojoj sam i ja bio uz kolonu zarobljenika. Jarak je bio pun mrtvih, golih tjelesa, a iz njega je dopirao hropac i jaukanje ranjenih i umirućih. Mi određeni za pratnju smo stajali na razmaku od oko 10 m jedan od drugog. Užas koji me prožimao uz neopisivi osjećaj mržnje prema svemu što ima veze s tim bili su neopisivi. Stajao sam kao hipnotiziran, a kolona se polako pored nas pomicala prema stratištu, u kojem su histeričnom vikom, deranjem i vjerojatno ubijanjem prednjačile žene. Povici ‘zezaj zezaj majku ti...’ urezivali su se u moj mozak duboko i neizbrisivo“ (preuzeto iz teksta Tomislava Vukovića za Glas Koncila).

Vlatka Sakar